

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR/500/5 /2010/AW

Warszawa, 18 lutego 2010 roku

**Szanowny Pan
Sławomir Piechota
Przewodniczący Sejmowej Komisji
Polityki Społecznej i Rodziny**

Szanowny Panie Przewodniczący,

nawiązując do podjętych przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny prac nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (druk nr 2737) pragnę przedstawić propozycję zmian w zakresie zabezpieczenia finansowego dzieci umieszczanych w opiece zastępczej na czas postępowania zmierzającego do formalnego ustanowienia tej formy opieki.

Z informacji, które do mnie docierają wynika, że osoby faktycznie sprawujące opiekę nad powierzonymi im dziećmi, a wobec których toczy się dopiero postępowanie o ustanowienie rodziny zastępczej, nie otrzymują dostatecznego zabezpieczenia finansowego.

Opisany problem jest przedmiotem mojego wystąpienia z dnia 16 lutego 2010 r. skierowanego do Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Zagadnienie dotyczy rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem oraz zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem wielodzietnych i specjalistycznych rodzin zastępczych. Wspomnianym rodzinom pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka przypada począwszy od dnia ustanowienia rodziny zastępczej. Jak wskazuje praktyka i analiza kierowanych do mnie spraw jest to rozwiązanie daleko niewystarczające i niesatysfakcjonujące dla osób decydujących się, szczególnie w trybie postanowień zabezpieczających, na objęcie opieką potrzebujące dziecko. W rezultacie zagrożone jest dobro samego małoletniego, który z uwagi na niejednokrotnie niskie dochody osób, pod

których pieczęcią zostanie pozostawione, nie ma należycie zabezpieczonych wszystkich potrzeb związanych ze sferą materialną.

Proces ustanawiania rodziny zastępczej, a tym samym ograniczenia rodzicom biologicznym władzy rodzicielskiej wymaga poczynienia przez sąd opiekuńczy szeregu ustaleń, zmierzających do trafnej oceny sytuacji opiekuńczej dziecka i możliwości rodziców do sprawowania poprawnej nad nim opieki. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej wymaga natomiast od kandydatów spełnienia szeregu warunków przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej. Po rozpatrzeniu sprawy Sąd wydaje postanowienie o ustanowieniu rodziny zastępczej w osobach wnioskodawców oraz o umieszczeniu w niej dziecka. Następnie ustanowiona przez Sąd rodzina zastępcza – na własny wniosek – może ubiegać się o pomoc pieniężną.

Rozwiązania wymaga natomiast sytuacja dzieci, powierzonych w formie pieczy osobom starającym się o funkcje rodziny, na czas trwającego postępowania. Kierowane do mojego Biura sprawy zawierają prośby o pomoc, celem przyspieszenia toczącego się postępowania właśnie ze względu na niemożność uzyskania jakiegokolwiek pomocy finansowej pozwalającej na pokrycie kosztów utrzymania powierzonego dziecka.

Pozostaję w przekonaniu, że rozwiązaniem przedstawionego problemu byłoby wprowadzenie możliwości przewidzianej dla zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego, którym pomoc pieniężna przysługuje już począwszy od dnia, w którym dziecko zostało faktycznie umieszczone w tej rodzinie.

Istotą nowej, proponowanej przeze mnie regulacji prawnej byłoby więc zabezpieczenie sytuacji finansowej osób sprawujących opiekę nad powierzonym dzieckiem na czas niekiedy kilkumiesięcznego postępowania zmierzającego do ustanowienia rodziny zastępczej.

Wyrażam nadzieję, że przedstawione uwagi zostaną uwzględnione w pracach Wysokiej Komisji, a wspólne wypracowanie nowych rozwiązań przyczyni się do rozwoju idei rodzicielstwa zastępczego w Polsce, społecznej jego akceptacji i wzrostu szacunku do tej niezwykle trudnej pracy.

o wyrażeniu oszacunku
Marek Szmielek